

Косівський

ПЕРЕДЗВІН

Газета Косівської міської ради

№ 4

24 листопада 2011 року

Міська рада
2-3 стор.

Дійшла черга і до очисних споруд

Про перипетії ремонту каналізаційних очисних споруд ми поспілкувалися з директором комунального підприємства «Міськводсервіс» Арсеном Попазовим

— Дане підприємство ви очолюєте порівняно недавно. В якому стані воно перебуває?

— У даний час на очисних спорудах і головній каналізаційній насосній станції (ГКНС) проводиться реконструкція. 700 тисяч гривень на відновлення нормальної роботи цих споруд були виділені ще в 2009 році, але фірма-підрядник не виконала робіт близько на 600 тисяч гривень, тому тепер відшкодовує завдані збитки на дану суму. Відновлюються окислювальні блоки, пісколовки, а також замінюються помпи та кабелі. Для чого це все робиться? Для того, щоб відновити повноцінне функціонування очисних споруд від нечистот, які надхо-

дять з міста. Також реконструюється ГАНС, де буде замінено електрообладнання та встановлено помпи. Реконструкція до кінця року має бути завершена і на одному об'єкті і на іншому. Після реконструкції повинен відновитися весь технологічний процес на цих об'єктах.

— Чому постала потреба в ремонті очисних споруд?

— Очисні споруди були збудовані ще за Радянського Союзу. Всі споруди нормально функціонували, але в останні 10-15 років не проводились потрібні ремонтні роботи, тому і вік цих споруд значний і відсутність ремонту дається взнаки. Було банкрутство комунального підприємства «Водо-

канал» дев'ять років тому. Основний будинок, який є біля очисних споруд, у дуже занедбаному стані, протікає дах та вибиті вікна. Проте грошей не вистачить ні на ремонт цього будинку, ні котельні, ні хлораторної. Кошти виділені лише на оптимізацію очистки каналізаційних стоків. Тому потрібна буде допомога місцевої влади для продовження ремонту.

— Які проблеми, окрім названих, є ще в «Міськводсервісі»?

— Ми говорили про два об'єкти — очисні споруди і ГКНС, проте не слід забувати і про «вічну» проблему, яка існує вже років 30, напевно, як в Косові, так і в Україні — це плачевний стан каналізаційних мереж, як прибудинкових так і магістральних мереж. Їхній ресурс давно вичерпаний, а чавунні та металеві труби тріскають, протікають і так далі. Кошти для заміни потрібні величезні.

Проблеми
міста

3-4 стор.

Хмари
над Косовом
5 стор.

Відбудували
міст

7 стор.

Спочатку було
ніяково

8-9 стор.

«ВелоКосів» їде
у майбутнє
10-11 стор.

Міська рада

Офіційно

До таємниці людям zase

Міський голова Микола Фокшей 19 вересня 2011 року з метою забезпечення в міській раді вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», на виконання Указу Президента України від 5 травня 2011 року №547/2011 «Питання забезпе-

чення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» затвердив «Перелік відомостей, що становлять службу інформацію, і яким надається гриф «Для службового користування».

3 дня виходу у світ документа відтепер інформація, що включається до переліку службової інформації у сфері діяльності міської ради та її виконавчих органів, що є комунальною власністю і якій надається гриф «Для службового користування», повинна відповідати таким вимогам:

1.1. створюватися за кошти міського бюджету або перебувати у володінні, користуванні чи розпорядженні міської ради;

1.2. використовуватися з метою забезпечення національних інтересів держави та інтересів територіальної громади міста;

1.3. не належати до державної таємниці;

1.4. у випадку розголошення такої інформації можливе:

— порушення конституційних прав і свобод людини та громадянина;

— настання негативних наслідків у внутрішньополітичній, економічній, соціальної, гуманітарній, науково-технологічній, екологічній, інформаційній сферах та у сферах державної безпеки і безпеки державного кордону;

— нанесення шкоди інтересам територіальної громади міста;

— створення перешкод у роботі виконавчих органів міської ради.

2. Перелік службової інформації:

2.1. доповідні записки;

2.2. інформація, що міститься у зверненнях та заявах громадян;

2.3. відомості про персональні дані про громадян, факти, події та обставини їх життя, що стали відомі зі звернень громадян до міської ради;

2.4. персональна інформація учасників, які надали пропозиції на участь у закупівлі, угоди укладені за результатами торгів згідно зі ст. 10 Закону України «Про державні закупівлі»;

2.5. персональні дані про осіб, які бажають взяти участь в конкурсі на право оренди комунального майна;

2.6. персональні дані про орендарів майна власності територіальної громади міста Косів за винятком даних, передбачених п.5 ст. 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

2.7. довідки, висновки, листи до протоколів сесій та виконкому міської ради;

2.8. інформація, що міститься в документах (розпорядженнях, поданнях, клопотаннях, характеристиках тощо);

2.9. персональні відомості про осіб, яким виплачено грошові допомоги;

2.10. інформація, що міститься в особових справах працівників;

2.11. відомості про декларації про доходи посадових осіб, окрім тих осіб, які претендують на заняття чи займають виборну посаду в органах влади

чи членів їх сімей, та які працюють на посаді службовця I або II категорії;

2.12. зміст білетів для іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад посадових осіб, екзаменаційних відомостей та письмових робіт кандидатів;

2.13. матеріали атестації посадових осіб міської ради;

2.14. матеріали щорічної оцінки виконання обов'язків посадових осіб міської ради;

2.15. інформація, що міститься в трудових книжках;

2.16. інформація про інвентаризацію грошово-матеріальних цінностей;

2.17. відомості щодо ревізій та перевірок діяльності ради;

2.18. відомості з адміністративних проваджень;

2.19. відомості з первинних документів і додатків до них, що фіксують факт виконання господарських записів, бухгалтерські книги та реєстри;

2.20. відомості з особових рахунків працівників;

2.21. відомості з первинних документів, що відображають фінансово-господарську діяльність ради і містять інформацію, яка використовується для службового користування;

2.22. відомості, отримані від правоохоронних органів, які не підлягають розголошенню на підставі відповідних нормативних актів і можуть привести до розкриття джерела отри-

маної інформації;

2.23. інформація з генерального плану міста, що становить державну таємницю та належить до інформації з обмеженим доступом відповідно до статей 11,17 ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності»;

2.24. відомості з документів до протоколів сесій та засідань виконкому міської ради з питань, які відносяться до внутрішньо-організаційної діяльності ради, у тому числі з питань землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність. Відомості з технічної документації до рішень із землеустрою щодо права власності на земельну ділянку;

2.25. відомості з бази даних, які створюються в процесі виконання функціональних завдань посадовими особами місцевого самоврядування та містять в собі інформацію, віднесена цим переліком до конфіденційної;

2.26. відомості, аналітичні висновки, прогнози, унаслідок розголошення яких можливе порушення конституційних прав і свобод людини та громадянина, настання негативних наслідків в державі, області та місті, створення перешкод у роботі виконавчих органів міської ради;

2.27. документи, які надходять до виконавчих органів міської ради від установ, які їх видали, як службові;

2.28. дані про особу (персональні дані): національність, освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження. Примітка: відомості, зазначені в даному пункті, не є службовою інформацією у разі їх надання особою, що їх стосуються або, за їх дозволом, іншим особам.

Офіційно

Міська рада

Виконавчий комітет міської ради 26 жовтня 2011 року розглянув такі питання:

1. Про затвердження ліміту газу та електроенергії на 2012 рік. (Доповідач В. Сліпанюк)
2. Про внесення доповнення до складу громадського формування при Косівській міській раді. (Доповідач В. Сліпанюк)
3. Про зарахування дітей в садочки. (Доповідач О. Яремін)
4. Про надання дозволу на виготовлення технічної документації на газифікацію житлових будинків, квартир, офісів і т.д. (Доповідач О. Яремін)
5. Про присвоєння статусу гірського. (Доповідач О. Яремін)
6. Про надання дозволу на оформлення права власності. (Доповідач О. Яремін)
7. Про розгляд листа служби у справах дітей Косівської РДА. (Доповідач О. Яремін)
8. Про затвердження розпорядження міського голови. (Доповідач О. Яремін)
9. Про надання одноразових грошових допомог. (Доповідач М. Рак)
10. Розгляд заяв. (Доповідачі Н. Слободян, О. Яремін)
11. Різне.

Багатоповерхівок добавиться

18 жовтня 2011 року Косівська міська рада, розглянувши пропозицію постійної комісії міської ради з питань земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища, вирішила виготовити проектну пропозицію детальної планівки для будівництва багатоквартирного житлового будинку на вулиці Незалежності (без номера) на земельній ділянці орієнтовною площею 0,25 гектара (біля міської котельні).

Хіба сніг сюрприз?

Заступник голови міста Василь Сліпанюк розповів, що у листопаді одним з важливих напрямків діяльності міської ради була підготовка доріг до зимового періоду. Розвезено біля 30 тонн підсипочного матеріалу, суміші на аварійно-небезпечні ділянки дороги. Додатково встановлено два дорожні знаки, по вулиці Ірча на та Туристичній, проведено ремонт по вулиці Каменярів, адже до нас неодноразово звертались жителі цієї вулиці про її поганий стан покриття.

Допомогу в цій роботі надала виробничо-комерційна фірма «Силует», яка про-

водить укріплення берегу біля податкової адміністрації. Грейдером профіліровано вулицю Каменярів, а також вулиці Богдана Хмельницького та під'їзні вулиці до школи №1 міста Косова.

Підготовлена техніка комунального підприємства «Міськводосервіс» для роботи по розчищенню снігу на зимовий період, а також укладено договір з приватним підприємцем Дмитром Копчуком з надання послуг автогрейдером. Даний підприємець в останні три роки, відколи з ним співпрацює міська рада, себе добре зарекомендував — свіжий сніг був розчищений завжди вчасно.

Заплаваємо у басейні

Косівська міська рада 18 жовтня 2011 року на десятій сесії шостого демократичного скликання, заслухавши міського голову Миколи Фокшея про будівництво плавального басейну та враховуючи висновки постійної комісії міської ради з питань земельних відносин та охорони на-

вколишнього природного середовища вирішила надати згоду на будівництво плавального басейну та спортивно-тренувального комплексу на земельній ділянці, площею 2,2594 га на вулиці Над Гуком, 2, яка знаходиться у комунальній власності територіальної громади міста Косова.

Райсуд обмежили у кількості будинків

18 жовтня 2011 року на десятій сесії шостого демократичного скликання депутати заслухали інформацію секретаря міської ради Ореста Фокшея і своїм рішенням відмінили попередні рішення Косівської міської ради від 26 березня 1997 року «Про передачу службових приміщень на вулиці Шевченка, №40 на баланс Косівського районного суду» та від 16 липня 1999 року «Про передачу службових приміщень на вулиці Шеченка, №40 на баланс Косівського районного суду» у зв'язку із обміном будівлі на вулиці Шевченка, №40 на приміщення на майдані Незалежності, №11.

Діти матимуть де гратися

Косівська міська рада подала на другий обласний конкурс Дирекції проектів та програм розвитку місцевого самоврядування проект «Центр ігрового простору та розвитку дітей в загальноосвітній школі I-III ступенів №2 міста Косова». Він вкрай необхідний для створення ігрового простору для дітей молодшого шкільного віку, як чинника сприяння гармонійному розвитку, формуванню здорового способу життя та забезпеченню реалізації основних програм розвитку дітей дошкільного та шкільного віку, визначених у міністерських, обласних і районних програмах.

Косівська загальноосвітня школа №2 є однією з найбільших шкіл району. В школі відсутні спортзал, кімната відпочинку та немає зеленої зони.

Організаціями-партне-

рами, співвиконавцями проекту виступили Косівська міська рада (організація-заявник відповідає за нормотворення в рамках проекту), колектив Косівської загальноосвітньої школи №2 (організація-партнер, співвиконавець проекту, технічний виконавець, громадська екологічна організація «Едельвейс» (організація-партнер проводить інформаційну кампанію і супроводжуватиме проект), батьківський колектив школи, рада школи (співвиконавці проекту, технічні виконавці організовують підготовчі роботи ООО «Ладас», м. Київ проектуватиме і встановлюватиме майданчик.

Для реалізації проекту необхідно 75 тисяч гривень. 56 тисяч з них передбачається одержати з обласного конкурсу місцевого самоврядування, 14 тисяч — з бюджету Косівської міської ради, 5 тисяч — від організацій та установ Косова.

Щоб на дітей не капало

Косівська міська рада подала на другий обласний конкурс Дирекції проектів та програм розвитку місцевого самоврядування детально обгрунтований проект «Капітального ремонту даху із застосуванням енергозберігаючих технологій в дитячому навчальному закладі «Горобинка» в місті Косові».

Актуальність проекту полягає у скороченні питомих показників використання енергетичних і матеріальних ресурсів, покращення побутових умов працівникам та дітям дошкільного закладу. Є реальна можливість об-

’єднати зусилля Косівської міської ради, дитячого навчального закладу «Горобинка», регіональної благодійної організації «Центр громадських ініціатив», інших зацікавлених сторін в рамках Обласного конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування на вирішення даної проблеми.

Передбачається, що для реалізації задуманого необхідно буде витратити 105 гривень, 75 тисяч з яких мали би бути виділені за рахунок обласного конкурсу місцевого самоврядування, а 19,860 — з бюджету Косівської міської ради.

Сміття сортуватимемо

Косівська міська рада подала на другий обласний конкурс Дирекції проектів та програм розвитку місцевого самоврядування також детально обгрунтований проект «Організації системи роздільного збору твердих побутових відходів в місті Косові».

Проект викликаний необхідністю налагодження системи організованого збору та вивезення сміття, а також запровадження інноваційних механізмів його утилізації (переробки) у місті Косові. Запровадження роздільного збору пластмасової тари та організація її первинної переробки (подрібнення) планується здійснити у співпраці з фірмою ТОВ «Грінко-Івано-Франківськ», що дасть змогу зменшити до 35 відсотків об’єми відходів, які вивозяться у місця складування — на полігон твердих побутових відходів.

Це не так уже й мало, адже Косів за рік утворює не менше шести тисяч тонн ТПВ (згідно даних Центру біотехнологій). Крім того є нагромадження на звалищах, які теж потребують переробки.

Цільовими групами проекту є територіальна громада (мешканці) Косова, комунальне підприємство «Косівміськводосервіс», організації та установи міста, малий і середній бізнес, органи місцевого самоврядування.

Для реалізації проекту у життя необхідно мати 105 тисяч гривень, з яких мало би 75 тисяч надійти з обласного конкурсу місцевого самоврядування, 25 тисяч — з бюджету Косівської міської ради, а 5,0 тисяч повинні би виділити організації та установи Косова.

Організаціями-партнерами і співвиконавцями проекту виступили організація-заявник Косівська міська рада, яка взяла на себе функції нормотворення в рамках проекту, створення наглядової ради і відповідальність за виконання; організація-партнер співвиконавець проекту комунальне підприємство «Косівміськводосервіс» — (технічні виконавці) та організація партнер регіональна благодійна організація «Центр Громадських Ініціатив», яка проводитиме інформаційну кампанію і супровід проекту.

До відома жителів міста Косова!

Косівська міська рада планує надати для користування земельні ділянки на вулиці Середній, в урочищі Сопка (Зіняків верх).

Всі бажаючі отримати земельні наділи під забудову мають звертатися із заявами до земельної комісії міської ради.

Всі заяви будуть розглянуті.

Під прицілом громадськості

Е В 30-Х роках минулого століття було зареєстровано специфічне професійне захворювання, на яке часто хворіли робітники, зайняті на виробництві поліхлорпохідних бензолу та фенолу. Ця хвороба отримала назву «хлоракне». Симптоми хлоракне досить специфічні: ураження сальних залоз, що супроводжується дерматитами і утворенням виразок, які довго не загоюються. Характерно, що виразки мають здатність поновлюватися навіть після успішного лікування.

Причину цього захворювання з'ясували лише в 1975 році німецькі вчені Г. Гофман та К. Шульц, досліджуючи технічний трихлорфенол. К. Шульц встановив, що захворювання спричиняє тетрахлордибензопарадіоксин (ТХДД).

В останній час перед людством виникла проблема забруднення навколишнього середовища діоксинами. Це пов'язано з надзвичайною стійкістю цих агентів. В контексті глобальної проблеми стійких органічних забруднень (СОЗ) діоксини займають своє «чільне місце», ввійшовши до так званої «брудної дванадцятки» переліку сполук, що зафіксовані в документах ООН та інших міжнародних організацій і вважаються такими, що підлягають забороні та лімінації (видаленню) з навколишнього середовища.

До речі, мабуть, нікому не спадає на гадку, що джерелом діоксинів на побутовому рівні є спалювання твердих побутових відходів (сміття), особливо пакетів, пляшок, пакувальних матеріалів, одноразової посуду, синтетичних сумок, сучасних оздоблювальних матеріалів тощо, бо у них містяться полівінілхлориди, при згоранні яких утворюються діоксини, а джерелом забруднення атмосфери діоксинами є сміттєспалювальні заводи (ССЗ). Проте у нас чомусь вважають ці заводи мало не панацеєю у вирішенні проблеми ліквідації цих відходів.

Наукові дані неспростовно свідчать, що навіть найдосконаліші сучасні ССЗ по суті своїй є антиекологічними і не узгоджуються з Конвенцією сталого розвитку, згідно з якою дії, що становлять загрозу майбутнім поколінням, повинні бути виключені.

До відома косівської громади наводжу висновки експертного наукового центру незалежної екологічної експертизи (Російська Федерація), яку очолював В. Худолєєв:

*головне джерело викидів діоксинів у довкілля — сміттєспалювальні заводи;

*для спалювання нерозділеного сміття немає технологій і технічних рішень, що повністю

вий спосіб виробництва діоксанів — складний і високовартісний лабораторний процес. Це під силу навіть дитині — достатньо підпалити поліетиленовий пакет із вмістом хлору.

Хочеться сподіватися, що ця інформація стане малою лептою в загальну справу звернення уваги кожного на небезпеку, що загрожує не лише конкретно нам, нашим дітям та онукам,

Отак і живемо**або Діоксин і людство
Хмари над Косовом**

виключають надходження діоксинів у довкілля;

*будівництво ССЗ, що відповідали б вимогам Європейського Союзу, економічно невігідне.

Ці наукові дані повністю узгоджуються з висновками Програми ООН з охорони довкілля та інших міжнародних організацій. Ось чому Швеція та Австрія відмовилися від спалювання твердих побутових відходів, а в Канаді і США прийнята урядова заборона на будівництво нових ССЗ.

А що у нас? На Косівщині діють тисячі мікроспалювальних «заводів» у вигляді ватр, що димлять і палають на наших городах і подвір'ях, всупереч усім заборонам. Додайте до них величезні вогнища, на яких спалюють гілля смерек у наших Карпатах під час вирубок лісу. Це така у нас «технологія» зачищення лісоосіки, люди добрі?! І всі мовчать?!

Чи не на часі подумати «нам всім вкупі на землі» (Т. Шевченко) про «сором, який нащадків пізніх палитиме» (І. Франко) за нас, байдужих людей початку третього тисячоліття?

Людині XXI століття не треба бути кандидатом у президенти, щоб опинитися перед смертельною загрозою отруєння. Адже упродовж багатьох років ми порушували закони природи, нищили середовище, в якому живемо, і, ясна річ, що природа намагається зараз захистити себе. Один із видів зброї проти людства в руках довкілля — діоксин.

Глибоко помиляється той, хто вважає, що єдиний можли-

а й нашої планеті і людству. Озирніться докруг себе, і ви побачите багато цікавого і прекрасного. Та дуже прикро, що не все можна побачити неозброєним оком. Знання — це та сила, що допоможе нам бачити більше, розуміти глибше і діяти ефективніше в ім'я збереження життя на Землі.

Зібрав інформацію

Роман КАБИН,
активіст громадської
екологічної організації
«Едельвейс», хімік за фахом

КОМЕНТАР РЕДАКЦІЇ:

Надворі листопад, а отже традиційно актуальною стає проблема спалювання листя на косівських подвір'ях. Вечорами місто затягує димом. Люди, схильні до алергій, намагаються не виходити на вулицю, а пересічні мешканці міста, не надто переймаючись проблемою, радісно влаштовують осінні ватри. Дихати їдким димом не в змозі і астматики та люди, які хворіють бронхітом, ринітом чи тонзилітом. Екологи кажуть: такі самовільні листопали не лише шкодять здоров'ю людини, а й нищать довкілля. До того ж палити рослинні рештки суворо забороняється законом.

Із завершенням осінньопольових робіт, косів'яни масово беруться за облагородження своїх обійсть. Безперечно — справа вкрай необхідна і корисна, але тільки до того моменту, коли постає питання: «Куди ж подіти зібраний мотлох?». І тут наші люди не можуть придумати нічого кращого, як знищити те все вогнем. Причому, де нагребли сміття, там і палять: не-

подалик будівель, парканів чи інших об'єктів.

До речі, часто палять і діти, і дорослі мали б пояснювати, чому не можна палити листя. По-перше, це надзвичайно шкодить і природі, і людині. А по-друге, за це передбачено штраф (від 340 до 1360 грн. для приватних осіб та від 850 до 1700 грн. — для підприємств та юридичних осіб).

Медики з'ясували, що вдихання диму від паління листя сприяє виникненню раку легень навіть більше, ніж вплив радіоактивного газу радону, або нерегулярне паління.

Листя, як губка, вбирає всі токсичні речовини, тож під час згорання тонни рослинних рештків у повітря виділяється майже 9 кг мікрочастинок диму. У їхній склад входять пил, окис азоту, вуглекислий газ, важкі метали і т.д. У тліючому без доступу кисню листя виділяється бензопрен, що може викликати в людини ракові захворювання. Крім того, з листям косів'яни часто палять сміття.

Тільки «завдяки» поліетиленовому пакету в повітря надходить до 70 різноманітних хімічних сполук, більшість із яких — отруйні для людини. Тліє пластик, а дим з нього містить канцерогенні речовини, які знижують імунітет людини, посилюють перебіг хронічних і серцево-судинних та онкозахворювань. Горить гума — утворюється канцерогенна сажа й оксиди сірки. Подразняються очі, носова порожнина, виникають труднощі з диханням, кашель, головний біль.

Опале листя є свого роду природною ковдрою для ґрунту. Її спалювання призводить до того, що взимку земля промерзає у 2-4 рази більше.

Факівці радять: краще б листя не палили, а компостували — на присадибній ділянці можна викопати яму й там тримати рослинні залишки. Коли ж бо листя перегніє, потрібні для розвитку рослин речовини повернуться в ґрунт. Результат — і безплатне добриво є, і здоров'я в нормі, і повітря не забруднюється. Метод компостування дозволяє підвищити родючість ґрунту та вміст гумусу у ньому, збагатити його на поживні речовини, зменшити або послабити такі деградаційні процеси ґрунту, як його ущільнення, заповнення та кіркоутворення, вивітрювання та вимивання цінних органічних і мінеральних речовин з його поверхні.

Відгомін подій

1 листопада, в приміщенні районного будинку культури, відбулися урочисті заходи з нагоди проголошення Західно-Української Народної республіки. Відрадно, що зал був заповнений молоддю — учнями старших класів міських шкіл та студентами інституту. Серед представників влади були присутні мер Косова Микола Фокшей, заступник мера Василь Сліпанюк, секретар міської ради Орест Фокшей, заступники голови Косівської держадміністрації Василь Союздранюк та Іван Грималюк, заступник голови районної ради Василь Жмендак.

Річниця ЗУНР

З привітаннями до присутніх звернувся міський голова Микола Фокшей, який наголосив, що «косівська громада зібралися, щоб вшанувати пам'ять всіх тих вояків, які загинули, захищаючи незалежність України часів ЗУНР. Ми всі пам'ятаємо, що Східна Галичина, Буковина, Закарпаття були у складі Австро-Угорської імперії аж до 1914 року. Через чотири роки ця імперія розпалася на малі держави, кожен старався створити свою державу, в тому числі і українці. Наприкінці жовтня 1918 року прогресивні сили зорганізували свій уряд і просили австрійську владу передати всі владні повноваження українцям, але тодішній намісник Галичини відмовився це робити. Тоді стало зрозуміло, що не хотіли нашої держави і австрійці і поляки. Тому вирішили влаштувати збройне повстання, завдяки звитязі тих лю-

дей, які зуміли зорганізуватися і захопити збройно Львів. 1 листопада 1918 року створилася нова держава — Західно-Українська Народна республіка. Саме ця держава стала предтечею нашої сучасної України.

Активним учасником тих подій був і наш косів'янин Михайло Горбовий. На-

родився він у 1896 році в Косові в родині ткача. Михайло, який ніколи не цурався ткацького верстата, пішов іншим шляхом — шляхом громадської діяльності»...

(Вл. інф.)

На світлинах:
виступає міський голова Микола Фокшей, учасники зібрання на честь річниці ЗУНР

Світлини Тараса Пасимка

Марші, співи і танці

Козацькі забави

12 жовтня у Косівській ЗОШ №1 були проведені Козацькі забави, приурочені до свята Покрови. Участь у святі взяли усі класи, включно з початковою школою. Класи поділили на «курні» і кожен клас мав свій герб, говірку і пісню. Все пройшло чудово, навіть незважаючи на дощ, який намагався зіпсувати урочистості.

У вишиванках патріотично настроєні учні вишикувались загонами і з гордо піднесеними головами промарширували строем, зла-

годжено співали, а потім зустрілися з головою районної станиці братства УПА Петром Підлетейчуком, який поділився своїми спогадами про нелегку долю повстанців і побажав наснаги в подальшому житті.

Звісно, не обійшлося і без невеличкого змагання. Визначали найкращих «козаків». Перше місце зайняв курінь одинадцятих класів. Наступного дня переможці представляли першу школу на святі пісні. Козацькі забави надзвичайно сподобались учням, як подія нова і цікава. Було вирішено проводити їх щорічно. Сподіваємося, що це стане ще однією шкільною традицією.

Свято Осені —

теж доволі традиційна шкільна подія. Учні з другого по дев'ятий клас приносили до школи дари осені — квіти, фрукти і овочі. Цікаві композиції, їхній захист — все це навіювало осінній настрій, атмосферу свята.

Однією з найцікавіших композицій був «Корабель Надія» 5-б класу. А взагалі — всі учні проявили свої здібності і фантазію. Завжди важко вибирати кращих з кращих, тому вважатимемо всіх учасників переможцями.

Урочиста посвята

Одна з найцікавіших подій для учнів — посвята у старшокласники, адже це буває лише раз, у принципі, як і більшість шкільних подій. Учні довго готувалися, ставили костюмовані виступи і взагалі намагалися розсмішити публіку. Організували дійство одинадцяти класи.

Дев'ятикласники готували візитівку — на інтерактивній дошці показали світлини з цікавими коментарями. Основна ж частина виступу вразила всіх своєю різноманітністю — тут були і пісні, і вірші про школу, і навіть інтерв'ю дирекції і присутніх вчителів. Після дійства відбулася шкільна дискотека, учні раділи, бо серед шкільних буднів з'явився момент для відпочинку.

Марина МИКИТКА

Відгомін подій

Відбудували міст

27 жовтня, в гарний сонячний день урочисто відкрито відбудований міст на вулиці Павлика, що був зруйнований повінню в 2010 році. Голубу стрічку перерізали мер міста Микола Фокшей, голова Косівської районної держадміністрації Ярослав Шинкарук, голова районної ради Андрій Клуб та народний депутат України Василь Чуднов. Жителі вулиці радо сприйняли цю подію, проте вказали і на інші важливі проблеми, а саме просили продовжити освітлення вулиці Павлика, а також заасфальтувати ділянку дороги біля моста, адже в дощ там жакливе болото. Був і курйозний, хоч і неприємний випадок, коли із сусіднього будинку двоє старших косівчан викинули на берег під потік сміття із дому, не здогадуючись, що знизу за їх діями спостерігає майже 20 людей. Отак і живемо...

Ярослав Шинкарук:

— Не зважаючи на те, що 2011 рік не був сприятливим у фінансовому плані, вживаються заходи щодо соціально-економічного розвитку району. 65 із запланованих об'єктів вже здано в експлуатацію.

Сьогодні ми відкриваємо цей міст — вистражданий жителями цієї вулиці, адже за дощової погоди тут весь час виникали проблеми із сполученням. Микола Фокшей разом із депутатами міської ради вишукали кошти в місцевому бюджеті і, як результат, маємо такий добротний міст. До речі, з районного бюджету на цей міст не було виділено жодної гривні. Це вже не перший подібний об'єкт на території Косова. Ви бачите, що відбувається помітний прогрес із ремонтом доріг, в чому є безпосередня заслуга мера і міської ради. Хотів би відзначити людей, які тут працювали. Це Василі Шкондеюки (старший і молодший), які не зважаючи на те, що роботи не були вчасно проплачені, все таки довели справу до логічного завершення. Надіємось, що надалі таких випадків не буде, бо тепер отримуємо відчутну підтримку від народного депутата України Василя Чуднова, завдяки зусиллям якого на розвиток нашого району додатково поступи-

ло уже 20 мільйонів гривень. Надіємось, що Василь Михайлович, як член бюджетної комісії Верховної Ради України, допоможе також, щоб нам повернули 162 мільйони гривень на ліквідацію наслідків стихії в 2008 році. Є зараз напрацювання, щоб на район були виділені 30 мільйонів на добудову довгобудів шкіл, які розпочаті ще 20-30 років тому.

Микола Фокшей:

— Ми сьогодні тишимо, що на вашій вулиці є такий міст. Ми знаємо, що ще не все є допрацьованим, треба поставити асфальт, який тут був раніше. Постараємось його відновити, але мусимо почекати зручного часу, бо ви бачили, що було болото і та робота пропала б. Цю ділянку ще треба облагородити, зробити так, як належить. Будемо все робити і укріплювати береги, підтримувати дорогу в належному стані. Хочу подякувати всім, хто причетний до спорудження цього моста, висловити слова вдячності Ярославу Шинкаруку і Андрію Клубу за мораль-

ну підтримку.

Андрій Клуб:

— Я хотів би відзначити і депутата, якого ви обирали від цього округу. Добре знаю хід цієї справи із самого початку, адже саме Юрій Луков зніціював питання виділення коштів міською радою для зведення моста. Депутати та Микола Фокшей ініціативу підтримали, а підрядна організація зобов'язалася в борг добросовісно виконати всі роботи, бо кошти вчасно не поступали. Тепер маємо чим гордитися.

Руслан ШЕЛЕСТ

На світлинах:

вверху — стрічку урочисто перерізують народний депутат України Василь Чуднов, міський голова Микола Фокшей, голова районної державної адміністрації Ярослав Шинкарук і голова районної ради Андрій Клуб;

внизу — тепер дорога відкрита — міст у дії.

Розмова з цікавою людиною

Світ молоді

Б. Юсипчук: Спочатку було ніяково,

— Розкажи про свою роль у фільмі «Синевір», як тобі вдалось потрапити в акторський склад?

— Кастинг тривав у Києві більше місяця. Був дуже жорсткий відбір. І коли я побачив, що на мою роль пробуються відомі ведучі з телеканалів, то подумав, що шансів у мене ще менше, ніж я думав. (Вибачте, претендентів назвати якось не дозволяють моральні принципи). Мій персонаж Федя — впевнений у собі хлопець, який добре знає, що він робить, за ним завжди йдуть інші. Він — лідер. І на відпочинок приїхав із своєю новою дівчиною. Федір бере від життя максимум.

— Яка атмосфера була на знімальному майданчику «Синевіра»?

— Чудова! Режисери (Олександр та В'ячеслав Альошечкіни) відразу стали нам близькими людьми і склалося враження, що ми знайомі багато років. Складні і часом смішні зйомки були, коли ми знімали мою еротичну сцену... тоді режисер сказав строго, навіть занадто (і правильно), що хто буде знаходитись на відстані менше 15 метрів від знімального майданчика — буде мати пробле-

з покривалом, щоб було тепло, друга з гарячим чаєм у руках, а третя — поправляти грим. Спочатку було ніяково, а потім вже звик.

— Чому ти вирішив вступати в Київський театральний інститут ім. Карпенка-Карого?

— Я ще з дитинства дивився голлівудські фільми, ставив себе на місце головних героїв і хотів грати ці ролі, може це і вплинуло

на мою подальшу долю. А фінальну точку у виборі моєї професії поставив брат.

— Які в тебе плани на майбутнє?

— Я не хочу розкрити всіх планів, можу сказати тільки те, що в недалекому майбутньому ми плануємо величезний проект, який переверне уявлення людей про українське кіно.

— Скажи кілька слів про свого брата Лесика

— У віці 13 років Олесь зробив з пластиліну казкових персонажів, придумав їм рухи, взяв фотоапарат і почав робити покадрову анімацію. Це зайняло у нього майже 2 роки. Мультим називався «Фих-Пак». Уявляю, навіть всесвітньовідомий Спілберг дебютував у цій професії роком пізніше (сміється). На даний момент брата називають кращим студентом за останні кілька років. Коли на екзамені показали його роботу про НЛО «Вторгнення», люди аплодували декілька хвилин. Викладачам довелося піднятися зі своїх місць і заспокоювати аудиторію. Ми давно вирішили: я — актор, він — режисер. Але це абсолютно не заважає нам працювати над проектами, де ми міняємося

Богдан Юсипчук: «Викладачам довелось піднятися зі своїх місць і заспокоювати аудиторію. Ми давно вирішили: я — актор, брат — режисер»

У серпні в Карпатах на озері Синевір почалися зйомки українського фільму жахів «Синевір». Продюсер стрічки Володимир Хорунжий наголосив, що «це буде перший український 3-D фільм, знятий професійно. З усіма атрибутами голлівудського кіно. За жанром — трилер, містика і жахи. Події відбуватимуться у 70-х роках. Група молоді приїжджає на Синевір, у них пікнік з наметами і ночівлею. Їм не пощастило — вони обрали місце, де мешкає така собі Чупакабра. Озеро взагалі матиме сильну містичну притягальну силу, тому що крім цього чудовиська будуть й інші потойбічні персонажі».

Щоб дізнатись детальніше про нове кіно, ми поспілкувались із косів'янином Богданом Юсипчуком, який виконує у фільмі одну з головних ролей!

ми, а також, щоб ніхто не знімав навіть на телефон, бо повіриває з руками (сміється). Зйомки були складні, і майже всі — нічні. Одного разу приїхали величезні машини, які створювали штучний дощ. Спочатку було весело, але після третього дубля я почав замерзати. Не знаю, скільки літрів гарячого чаю я випив за ту ніч, добре — хоч, були люди, які за цим слідували. От уявіть: після репліки «Стоп, знято» до тебе біжать 3 дівчини, одна

а потім вже звук...

ролями. Він вже знімався в Києві як актор, а я дебютував як режисер.

— Розкажи про свою акторську діяльність в театрі

— В дипломних виставах я граю дві головні ролі: Лопе де Вега «Собака на снізі» (роль Теодоро), і Тургенева «Де тонке, там і рветься» (роль Горського). Це дві абсолютно різні вистави. Працювати важко, але дуже цікаво. Репетиції часто закінчуються близько 12 години ночі. Нерідко, ми встигаємо якраз на останнє метро. Прем'єра вже відбулася і зараз ці вистави ідуть з аншлагами. Кожну виставу граємо 3 рази на місяць. Приїжджайте в Київ, щоб побувати на ній.

— Чим ти цікавишся окрім кіно і театру?

— Спортом. Вважаю, що чоловік має виглядати достойно. Бути сильним і витривалим, а спорт дає не тільки здоров'я, а тренує волю. Ще живописом. Недавно скачав в Інтернеті книгу «Щоденник генія» Сальвадора Далі. Буду читати. І поезією дуже почав захоп-

люватися — подобається Єсенін, не знаю, чому я його раніше «не помічав», а може просто не розумів.

— Коли буде твій фільм про Косів?

— Окремо про Косів я не планую знімати, скоріше, про Західну Україну, свою Батьківщину, де неодмінно буде фігурувати наша «Перлина Гуцульщини». Саме там будуть відбуватися головні події. Взагалі я планував зняти пілотну версію

минулого літа, але став учасником проекту «Синебір», тому відклав свою роботу фактично на рік.

— Де в Інтернеті можна переглянути твої роботи та фільми з твоєю участю?

— Найсерйозніша робота (на мій погляд), в якій я встиг знятися, це звичайно — «Синебір». Інформацію можна подивитися на сайті: www.synevirthemovie.com.

Інші роботи, наприклад серіал, де в мене була головна роль (грав сина депутата), ще немає в Інтернеті, тому що вона не вийшла в ефір. Серія називається «Гра». Вона буде виставлена на офіційному сайті телеканалу «СТБ». А взагалі, якщо ввести в пошуковик моє прізвище та ім'я, там є інформація.

— Назви 3 найкращих, на твій погляд, українські фільми

— Хм...цікаве питання... вибір то невеликий... Напевно, «Без порно» Шапіро, фільм можна побачити тільки на фестивалях, скачати його на даний момент неможливо. Також дуже чекаю фільма Лерта

«Відторгнення», надії великі, але і тут, як і в попередньому фільмі проблеми з прокатом, грошима і т.д. Ну, а якщо старі-старі фільми теж рахувати суто українські, а не «спільно з...» то, напевно, «Пропа-ла грамота». Іван Миколайчук там неперевершений...

— В тебе багато фанів, ти відчуваєш себе кінозіркою?

— Зірки на небі або на ялинці (сміється). А якщо серйозно, то зірка — це Чаплін, Дісней, Монро, Фелліні. В мене все тільки починається. Поки що, навіть в телескоп на зоряному небі, мене не побачиш.

— Чи є світле майбутнє у нашого кіно?

— Так, звісно! Це навіть не обговорюється. Зараз є ціла група молодих людей, які рухаються в цьому напрямку. Я обіцяю, що до 2015 року ви побачите істотні зміни. Особливо нам потрібні професіонали в цій сфері (музиканти, звукорежисери, гримери і т.д. Я маю на увазі той проект, про який

я говорив вище). А на початку січня вже в Інтернеті можна буде побачити фантастичний фільм мого брата «Край примарних мрій» (який, до речі, повністю знімався в Косові). Зараз працюють над постпродакшеном. Світло українського кіно зараз світить дуже мляво, але в скорому часі ви зможете побачити його у кожному домі.

Тарас ПАСИМОК

Ексклюзивні світлини:

епізоди із зйомок фільму.

Знімки публікуються вперше

Світ захоплень

У Косові активно розвивається проект «ВелоКосів», головною метою якого є популяризація велосипедних поїздок горами та населеними пунктами Косівського району серед українських та іноземних туристів. Наш район гірський і цікавий тим, що маємо дуже багато місць, до яких легше і простіше, найшвидше і найвигідніше добратися лише на велосипеді. Щоб дізнатись про хорошу справу детальніше, ми поспілкувались із керівником проекту «ВелоКосів» Ростиславом МАРТИНЮКОМ.

— Як виникла ідея проекту «ВелоКосів»?

— Був такий проект «ВелоКраїна», створений за гранд від Європейського Союзу, який виграв «Центр соціальних та ділових ініціатив» міста Яремче. Територія проекту включала Івано-Франківську, Закарпатську та Чернівецьку області. Осередки проекту базувались у населених пунктах, добре відомих серед туристів — Яремчі, Ворохти, Яблуніці, Верховини, Коломиї, Косові, Рахові на Закарпатті та Глибоцькому районі Чернівецької області. В ході проекту на Косівщині створювались велостоянки, веломаршрути, мережа велосадиб, місця для відпочинку велотуристів, проведено рекламну кампанію, були видані карти маршрутів.

У команді проекту «ВелоКраїна» виникло питання: «От ми будемо отримувати рік чи півтора гроші від Євросоюзу, а що буде далі?» Це питання обговорювалось і з партнерами, в тому числі і з нами. Треба було створювати якісь громадські організації або вело клуби, які будуть підтримувати інфраструктуру, спочатку профінансовану за кошт Євросоюзу.

В ході реалізації проекту «ВелоКраїна» зібралось коло зацікавлених людей, які запропонували мені, як координатору у Косівському районі очолити нову громадську організацію. Ми почали обговорювати, яким чином далі розвиватись і як використати інформацію, яка була зібрана в процесі проекту «ВелоКраїна»:

про наші пам'ятки природи та архітектури, про музеї та визначні місця, про можливі маршрути. Були описані всі маршрути. Коли проект закінчився, то ми сподівались, що проект «ВелоКраїна» розмістить цю інформацію в себе на сайті.

Так як Яремча була ініціатором проекту, то і само собою зрозуміло, що основну увагу було приділено саме розкрутці Яремчанського регіону, а вже

від нас залежало чи з'являться такі здорові амбіції у косівчан. Ми вирішили створити сайт «ВелоКосів» і виставити на ньому всю зібрану інформацію, щоб вона була доступна, бо дуже багато часу було витрачено — інформації зібралось на добрий довідник. Виникла така громадська ініціатива, яка на сьогодні ніде не є зареєстрована окрім того, що ми маємо свій сайт.

Ми співпрацюємо зі спільнотою «Зеленого Туризму», яку очолює голова кредитної спілки «Косівська» Оксана Довгун і фактично вона вже давно

займається розвитком таких туристичних продуктів — це громадська організація, через яку ми можемо отримувати якісь гранди.

— Розкажіть будь ласка, які люди складають ядро «ВелоКосова»?

— Наше основне ядро ВелоКосова — Роман Печижак (депутат міської ради) — займається нашими сітілайтами та бігбордами, Михайлюк Стас — Інтернет та розміщення інформації на сайті, студент Іван Пукца, Роман Москалик — художник-дизайнер, розробив наш новий логотип.

Люди часто змінюються і на наших виїздах — кожен раз є нові люди. Зараз ми залучили у наш круг відомого спортсменку-гірськолижницю Богдану Маць-

«ВелоКосів»

оцьку, яка радо їздить нашими веломаршрутами і має стати офіційним обличчям нашого проекту для реклами на бігбордах і сітілайтах. Нещодавно зробили рекламну фотосесію із нею.

— Як можна долучитись до вашої організації небайдужим косівчанам?

— Без жодних проблем. На Косівському форумі — <http://www.kosivart.com/forum/> про наші виїзди завжди є інформація, тому людина просто приїжджає до нас, в процесі подорожі знайомимось і якщо хтось зацікавився нашим проектом, то це дуже добре. Трапляються люди, які долучаються до нас, навіть не будучи велосипедистами. Серед них власник садиби по дорозі на кобаківські стави — там зручно залишати велосипе-

дукти варто впроваджувати, але за рахунок держави. Держава переважно також до цього ставить дивно — її офіційні представники говорять про розвиток туризму, але як це робити вони самі не розуміють і не знають. Люди, які сидять в райдержадміністрації і відповідають за розвиток туризму, — це люди минулого, а треба людей молодих, які розуміють сучасні виклики, що таке туристичні продукти і який має бути їхній зміст.

Стосовно власників садиб, які брали участь в нашій мережі, то в нас було дві хвили туристів — в першу було дуже мало, а в наступну — явно більше, але масового туриста велосипедного не було і це породжує скептицизм: навіщо нам купувати велосипеди, прохочити сертифікацію, створювати велостоянки. Невіра в те, що ми щось можемо зробити якісне і нове в Косові є найбільшою перешкодою.

В той же час голова Косівської районної ради Андрій Клуб є наш прихильник. Ми звертались до туристичної комісії, коли представники «ВелоКосова» робили презентацію сайту і розказували про те, що ми робимо і що плануємо робити в майбутньому. Туристична комісія все «на ура» сприйняла, але потім було як завжди — ви собі робіть, а у нас немає для вас коштів. Тоді голова Районної ради це питання взяв на свій контроль і на сьогодні є наш бігборд, який стоїть на стопчатівському горбі. Виготовлення банерів було профінансовано районною радою, а витрати по встановленню бігборду взяли на себе власники велосадиб: Сашко Люлька — садиба «У Люльки», Володимир Брошкевич — садиба «Живиця», Дмитро Бельмега — садиба «Писанка», Галина Мартинюк — садиба «Панське».

— Чи успішний у фінансовому плані вже розкручений проект «ВелоКраїна»?

— На Яремчанщині є мережа з 6 велопрокатів. Те, що вони до сьогодні не припинили своє існування, вказує, що цей туристичний продукт потрібний. Люди, які відпочивають на Яремчанщині, кажуть, що велотуристів є багато. «Ве-

ди і йти ловити рибу.

Велотуризм вигідний для туристичної галузі ще й тим, що забезпечує її роботою у міжсезоння. Як відомо, пік туристичного сезону у Карпатах припадає на зиму і літо. Навесні і восени туристичні бази, приватні садиби стоять порожні, їхні власники не мають прибутків, а лише витрачають кошти на утримання приміщень та обслуговуючого персоналу. Такі «мертві» туристичні сезони варто оживляти завдяки любителям подорожувати на велосипедах.

— З якими проблемами ви стикаєтесь на шляху розвитку вашого проекту?

— Основна проблема — зневіра людей. Місцеві власники садиб та турсервісери вважають, що нові туристичні про-

Світ захоплень

іде в майбутнє

лоКраїна» не спрацювала в холосту. «ВелоКосів» теж не пасе задніх – ми на другому місці зі всіх параметрів. Буває ми навіть забираємо клієнтів з Яремчанщини до себе. «ВелоКосів» працює, але поки ми не змогли «захопити» туриста масового. Є над чим працювати. Загалом наші два проекти спрямовані не на місцевих велосипедистів, а на велосипедистів з великих міст України і не тільки. Віритись, що активний турист з-за кордону також з'явиться у нас.

— Кому прийшла ідея робити велопрощі до Зарваниці?

— Ідея прийшла Сашкові Тіці. Ми мали контакти з людьми зі Львівщини, які мають потужну групу велосипедистів, робили молодіжні велопрощі. Ми обмінялися з ними набутим досвідом.

— Де можна знайти найповнішу інформацію про ваш проект?

— Найповніша інформація про наш проект на нашому сайті <http://velokosiv.if.ua/>

— Розкажіть про перипетії з маркуванням маршрутів

— Фарби на маркування нам ніхто не дає, ми купуємо її за свої кошти. Минулорічні січневі місцеві вибори залишили після себе руйнівний слід на маркуванні наших маршрутів. Мені довелося перевірити всі маршрути промарковані в ході реалізації проекту «ВелоКраїна» на Косівщині, які частково проходять по дорогах загального користування. Маркування було брутально

заклеєно передвиборними агітками. Причому ворогами туристичних маркувань були різнополюсні політичні сили — від Конгресу Українських Націоналістів до «Сильної України» Тігіпка. Іронія полягає в тому, що всі політики напередбачили повідомляти своїх виборців, що будуть розвивати туризм, сприяти інвесторам. За моїми підрахунками, щоб відновити маркування маршрутів, які уже розрекламовані і чекають відпочивальників, потрібно місяць часу волонтерської роботи день у день, а ще кошти на фарбу, пензлі, розчинники. Нам можуть закинути: чому ми робимо маркування на стовпах? Ми і раді би робити, як в Європі, — з табличками, але грошей немає навіть на фарбу.

— Проект «ВелоКраїна» створений за підтримки Європейського Союзу. Чи співпрацює ваша організація з ЄС?

— На даний момент ми з Євросоюзом не співпрацюємо, але ми плануємо писати до фондів, які фінансуються ЄС, для того, щоб поліпшити якість туризму і не тільки велосипедного.

— Зараз йде активна фаза реклами «ВелоКосова», навіть є вже футболки з логотипом. Яка мета цих промоакцій?

— Тут все просто — долучити якомога більше людей, які приїдуть до нас відпочивати! Косів географічно є близьким до Львова, так вже історично складалося, що до нас їздило багато львів'ян відпочивати. Зараз у Львові є ціла програма створення веломережі — це побудова велостоянок та велодоріжок, що

є основним. Львів — давнє місто з історичним центром, де є досить вузькі вулички і затори через велику кількість машин. Тому львів'яни почали добиратися на роботу на велосипедах. Бачачи це, місцева влада в своїх короточасних та довгострокових генеральних планах забудови міста, включила створення цієї веломережі.

Зараз до Євро-2012 там будуть 70 кілометрів велодоріжок, багато з цих доріжок вже є відкриті. Ясно, що є проблеми — автомобілі паркуються на тих доріжках, проте прогрес є. До 2026 року у Львові має бути 300 кілометрів велодоріжок. Це означає, що Львів чітко взяв курс на класичні європейські традиції добирання на роботу на велосипедах у великих містах. Однозначно, через кілька років, таких людей буде маса. Водії будуть знати, хто такі велосипедисти і будуть їх поважати. Відповідно наші ж люди на відпочинку без ровера вже не зможуть. Якщо ми зараз почнемо працювати над своїм розвитком одночасно з львів'янами, то Косів зможе претендувати на перше місце серед велотуристів. Навіть вже сьогодні мешканці Львова, які відпочивають у нас, кажуть, що тут для велосипедистів справжній рай.

— Чи може простий незамощний косівчанин брати участь у ваших заїздах? Чи потрібен дорогий велосипед?

— Звичайно, що може! На Велодень в Косові Дмитро з Вербовця на ровері типу «Україна» «пролетів» з нами весь маршрут не відстаючи, уявіть, що буде, як він сяде на якісний спортивний велосипед. Зараз ми намагаємось дівчат залучати і для них робимо спеціальні легкі маршрути — тобто не тільки хлопці у нашому проекті.

— Дайте кілька порад для початківців роверистів.

Який веломаршрут підійде для новачка?

— Є оглядовий маршрут територією Косова — досить легкий по асфальту, лише екстремальний спуск з Миської гори. Він передбачає зупинки біля музеїв міста, цікавих місць. Ще один — оглядовий, пролягає до сірководневого джерела на горі Сопці (Зняків верх), переходить на Пістинську, звідти — на гору Кичеру. Є також пізнавальний маршрут до Духовного центру «Здвижин» — цікавий і різноманітний: і по асфальту і по ґрунтовій дорозі.

— Як пройшов перший Велодень у Косові?

— 29 травня Косів вперше приєднався до Всеукраїнської акції Велодень. Зібравшись у неділю на майдані Незалежності, ми були солідарні зі всіма роверистами і роверистками України, а ще хотілось голосно заявити, що Косівщина — це край, де можна гарно провести відпочинок, використовуючи велосипед, мандруючи гірськими дорогами і стежками, пізнаючи колорит Гуцульщини. Велодень у Косові може до певної міри конкурувати з київським Велоднем. Під час київського Велопараду було три веломобілі, у Косові ж один, якщо зробити співвідношення між кількістю населення Києва і Косова, то ми столицю за цим показником залишили далеко позаду. Сучасний велосипед — це модно, стильно, це здорово і це поєвропейськи. Мене приваблює велотуризм, бо це екологічний спосіб відпочинку, він не порушує рівноваги у природному середовищі, це здоровий спосіб життя. Коли почав займатися цим проектом, відкрив для себе дуже багато цікавого, тому приєднуйтеся і ви до нас!

AS_TAR

Світ молоді

Знай наших!

— Як таке могло трапитися з абітурієнтом з Косова?

— Це дуже цікава історія. І тут можна побачити суміш везіння та великого бажання довести собі та оточенню, що ти на щось спроможний у цьому доволі непростому світі.

Було все так. Коли розпочався навчальний рік у вересні 2007 року, всі вчителі активно розказували нам, тоді ще учням 11 класу, про зовнішнє незалежне тестування. Саме в тому році його було введено в обов'язковому порядку. Тобто вступні випробування проходили на основі результатів зовнішнього незалежного оцінювання та у деяких випадках на основі вступних випробувань. В жовтні 2007 року, розмовляючи про наступну вступну компанію з батьками, я запевнив, що докладу всі зусилля і знання та весь свій час для досягнення успішних результатів ЗНО. При цьому наполегливо попросив їх, щоб у жодному випадку не намагалися з кимось домовлятися про мій вступ до вузів. Навіть принципово було поставлено питання, що коли я дізнаюся про те, що вступив до вишу «не тільки своїми силами», то залишу навчання. В той час в мене вже була мрія навчатися в Одеській юридичній академії, і саме заради цієї мрії я наполегливо почав наздоганяти все, що упустив за попередні роки навчання у школі. А наздоганяти, повірте, було що (сміється).

Наполеглива підготовка дала свої результати. Коли я отримав сертифікати, то радості моєї не було меж. Українська мова — 195,5 бала, правознавство — 194. Якщо чесно, то останнім результатом я не зовсім був задоволений. Батьки раділи разом зі мною і сказали, щоб я вибрав 5 вузів куди ми будемо везти документи. І тоді промайнула думка, можливо, подати документи ще і у КНУ ім. Т. Шевченка. В університеті Шевченка був ще встановлений додатковий екзамєн з англійської мови, яку я, на жаль, на той час не дуже добре знав. Та все ж я поїхав на екзамєн у столицю, перед цим ми подали вже документи на вступ у 5 вузів, в тому числі і в Одеську національну юридичну академію.

Результатами екзамєну я навіть не цікавився, оскільки дізнався, що вступив у 4 вузи на бюджетну форму навчання,

Повідомлення змінило докорінно мої плани та життя

Молодий, успішний та амбіційний косів'янин Роман Григоришин зміг вступити на бюджетну форму навчання в 5 найпрестижніших вузів України.

у деяких я навіть був першим номером у списку. Але найголовніша моя мрія (ОНЮА) здійснилася. Коли ми з батьками та меншим братиком подали оригінали документів в Одесі і почали вирішувати житлове питання, у телефонній трубці тата пролунав дзвінок: «Ваш син Роман, останній з бюджетників, хто не подав оригінали документів, поспішіть — у вас залишилося 2 дні». Повідомлення змінило докорінно мої плани та життя.

— Чому вибрав ІМВ? Чи важко там навчатися?

— Переді мною постала дилема: «Мрія чи Перспектива?» Коли я дізнався більше про Інститут Міжнародних Відносин (структурна частина КНУ ім. Т. Шевченка), в який я вступив, то всі питання відразу відпали. Випускниками нашого інституту є Михайло Саакашвілі (Президент Грузії), Петро Порошенко — відомий бізнесмен і політик та ін. Навчатись в ІМВ зовсім не важко. Я з дитинства цікавився політикою і правом, тому навіть не завжди звертаючись до теорії, наводжу приклади із практики, а це чомусь краще оцінюється викладачами. Тут мені багато привив навичок Василь Миколайович Палагнюк (вчитель історії із Косівської ЗОШ №2), який вчив мислити нестандартно, тобто не робити будь-яке завдання шаблонно, а осмислювати питання, робити свої висновки та міркування. Гуманітарна сфера дозволяє це робити.

— Ти у 2008 році був переможцем регіонального конкурсу «Як жити без корупції в Україні?» Що ти запропонував, які ідеї і рішення щодо подолання хабарництва?

— Справді, над проблемою корупції працюю ще з шкільних років. Тепер вношу пропозиції до проекту змін до так званих «антикорупційних» законів, які набрали чинності 1 липня поточного року.

Щодо конкурсу в 2008

році, тоді я запропонував модель виходу з корупційної кризи за тайландським зразком. Тобто, введення надзвичайно жорсткої відповідальності за корупційні злочини, створення єдиного самостійного і ні від кого незалежного органу з боротьби з корупцією, широка інформаційна компанія тощо. Однак, щоб там ми не робили, на моє глибоке переконання, проблема корупції в Україні може вирішитися тільки із зміною покоління. Тому, що чиновників радянського зразка ми вже не перевчимо, а от виховувати дітей у світлі оги до корупції було б досить ефективно.

— Скажи про досвід, який ти набув, будучи стажером в Комітеті з питань правосуддя у Верховній Раді України.

— Це стажування було також моєю мрією, для досягнення якої я працював 2 роки. Щодо досвіду, то тут я отримав перше фахове уявлення про функціонування Верховної Ради, про ділову кореспонденцію між посадовими особами, про написання законопроектів та процедуру їх прийняття. І що вразило мене найбільше — все не так просто, як собі уявляла наївна дитина, яка в 17 років потрапила до Києва (сміється).

— Ти є заступником голови Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Всеукраїнська асамблея молоді».

— Перш за все скажу, що я є засновником та одним із керівників ще декількох організацій — як всеукраїнських так і місцевих у м. Києві. В майбутньому не проти створити щось і в Косові. Через громадські організації, як інститути громадянського суспільства, ми намагаємося привернути увагу влади до наявних проблем. Наразі ми з друзями організуємо І Всеукраїнську модель Верховної ради, яка відбудеться в лютому наступного року. В рамках даного проекту 450 молодих людей займуть місця народних депутатів у сесійному залі Верховної Ради

та розглянуть деякі молодіжні законопроекти. Юридичної сили такі рішення, звісно, мати не будуть, але ми сподіваємося, що чинні депутати не проігнорують наші пропозиції та зроблять певні висновки, які втіляться через деякий час в закони.

— Розкажи про свою роботу, як помічника народного депутата України. Що входить в коло твоїх обов'язків?

— Робота цікава і мені до душі. Насамперед тому, що я не повинен завжди сидіти на одному місці та перебирати папірці. Займаюсь організацією заходів за участю депутата, пишу проекти законів, пишу статті тощо.

— Як ти проводиш свій вільний час, маєш хоббі?

— Цікаве запитання. І ще цікавіша відповідь — його майже немає. Намагаюся по максимуму використати ті можливості, які зараз в мене є. Але коли все-таки з'являється вільна хвилинка чи втомлююся від роботи, то надаю перевагу мотиваційним фільмам та книжкам. Зараз читаю книгу «Промови, які змінили світ». Також полюблюю грати у футбол. Залишилося безліч спогадів — і перше кохання, перша двійка, багато друзів та знайомих і майже всі родичі. Тому, звісно, хотілося б допомагати своєму місту, а для цього потрібні однодумці в самому місті. Саме їх пошуком зараз і займаюся.

Тарас ПАСИМОК

Туризм

Світ молоді

Відпочинок для більшості молодих косівчан в рідних Карпатах є чимось рідкісним і не модним. Крім того, мало хто може похвалитися знаннями географії нашого району, не кажучи вже про назви гір чи хребтів. І причина цьому, на мою думку, менталітет людей, які живучи в красі, її не помічають, а кияни чи львів'яни в той же час платять за кілька днів перебування тут шалені гроші. Щось схоже ми можемо спостерігати в жителів біля моря, яким те море в жахливих снах сниться, — вони мріють лише про гори.

Тому часто хорошим знанням наших гір можуть похвалитися студенти інших міст з Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва. Вони є справжніми фанатами наших країв, які мандруючи з одного хребта на інший, насолоджуються кожною миттю, а ми ж в той же час сидимо, як не в місцевому барі, то за монітором комп'ютера. Для того, щоб розворушити косівчан, любителів сидіти вдома, і з'явився цей нарис.

Для початку варто зауважити, що в гори треба вибиратися рано, що теж є перепорою для багатьох, особливо на вихідних. Проте, якщо ви хоч один раз успішно мандрували горами, то наступні рази встається легко, адже краще за гори є лише гори, на яких ти ще не був, як співається в одній старій популярній пісні В. Висоцького.

Отож, нас було четверо: Тарас Тиможинський, студент із Луцька, Руслан Фединчик, студент із Криму, а також Сашко Бондаренко з Косова та я. Вже в 8-30 ми були на автостанції, беручи квитки до села Буківець, Верховинського району. Проте варто зазначити, що сполучення з Верховинським районом є вкрай поганим, що і підтвердило наше чекання 1,5 години на автостанції, адже наш автобус так і не приїхав, нас пересадили на інший, який прямував в той бік. Квиток коштує 5-6 гривень, що є оптимальним, як для студентів, так і для молодих працівників. Треба розуміти, що чекання в межах 1-2 годин для цього напрямку є звичним і варто за-

Похід на Ігрець

або Як легко стати патріотом

пастися терпінням, або ж їхати власним транспортом.

З Косова до Буківця десь пів-години їзди на Буковецький перевал, звідки, повернувши ліворуч, можна вийти на Писаний Камінь, а якщо йти попри церкву Святого Вознесіння різко праворуч, то через півтори години в нормальному темпі можна добратися на гору Ігрець.

Село Буківець під час поєнві 2008 року значно постраждало. Адже знесло дорогу на повороті на перевал, а також зсуви ґрунту порвали схил і зруйнували кілька хат місцевих мешканців. На щастя, нанесені стихією рани природи уже менш більш загоїлися.

Отож, хоч із запізненням ми прибули в пункт призначен-

ня на перевал. Щоб уточнити наш маршрут, яким ми четверо йшли вперше, ми запитали місцевих жителів. І як це не дивно, кілька людей, які живуть в селі Буківець, так і не змогли сказати, де розташована гора Ігрець і загалом про існування цієї гори вони здивовано дізнавалися з наших запитань. Як виявляється, проблема зі знанням гір не лише косівська. На щастя, з третьої спроби ми таки отримали необхідну інформацію щодо нашого маршруту і попрямували вгору.

Гора хоч і не є дуже високою, але виглядає грізно і насуплено, тому здається, що йти до її верха будеш цілий день. Напевно, це через те, що гора досить стрімка, до того ж майже

вся лиса, майже без лісу, який вигулькує посеред царинок та на шпилі гори невеличкими оазами.

— Для чого йти на Ігрець?

Саме через те, що на горі мало лісу, з вершини відкриваються незабутні краєвиди навколишніх гір. А йти туди восени потрібно обов'язково, адже такого барвистого різноманіття кольорів годі і шукати в іншу пору року. Нам пощастило вибратися туди в суботу, 29 жовтня, коли погода була досить тепла, а в горах не було туману і всі навколишні Покутсько-Буковинські, Гринявські гори, Кострича і Чорногора і навіть Чивчини з Марамороськими відрогами виглядали десь влизу як розбурхані хвилі велетенського синього моря. Говерла уже надягла на своє чоло снігову шапку, а внизу, немов велетенська змія, зигзагом поміж гір гуркоче і жене свої хвилі могутній Чорний Черемош.

Піднявшись на вершину, попадаєш немов у фільм «Володар Кілець», адже навколо лише гори. Куди не глянь, на 360 градусів, видно красу нашого краю, хатинки ж в автентичному стилі, можна побачити майже біля самої вершини. Розклавши багаття, відпочивали, порівнювали Карпати та Кримські гори. Загалом враження від мандрівки не передати словами. Там просто треба бути. До речі, саме з-під Ігреця починається наша річка Рибниця, хоча там вона ще тільки малопомітний маленький потічок.

Варто зазначити, що повернувшись ми в Буківець з купою позитивних вражень і чітким бажанням частіше бувати в горах, коли погода дозволяє. Проте змушені були чекати цілу годину на автобус, який прямував до Косова.

Олександр Бондаренко (вчитель історії):

— Завдяки прекрасній погоді мандрівка вдалась на славу. З Ігреця відкривається просто фантастичний краєвид, видно всі гори навколо. Плюс неймовірна різноманітність кольорів восени. Всім раджу відвідати це прекрасне місце.

AS_TAR

Вітаємо

Міська рада здоровить
з днем народження депутата
ГРИНЮКА

Миколу Васильовича.

*Хай ладиться скрізь: на роботі, в родині,
Щоб радісний настрій у серці не згас,
Все світле, гарне, що треба людині,
Нехай неодмінно приходиться до Вас!
Хай щастя приходиться і ллється рікою,
Хай горе обходить завжди стороною,
Хай доля дарує Вам довгі літа,
А в серці завжди хай живе доброта!*

Міський Голова Микола Фокшей

«Ого-го» проявив себе «ого-го»

У четвер, 27 жовтня в приміщенні косівського Центру дитячої творчості відбулась прем'єра театральної студії «Ого-го» з першою виставою для малечі «Історія одного Привиденяти». Керівник театру «Ого-го» Світлана Морикіт розповідає про сюжет:

— 3 давніх-давен у старому замку Гіней, стіни якого поросли зеленим мохом і сивою цвіллю, жило маленьке Привиденя... Одне з тих, яке, коли його не розсердити, нікому не зробить шкоди. Вдень воно спало у важкій дубовій скрині і ніхто й гадки не мав, що там живе привид. Та як тільки годинник на ратуші, що біля підніжжя замку, вибивав північ, Привиденя прокидалося...

Маленький привид мріяв побувати на Хелоуїні, але був ще надто малим для цього. Та чаклуни дозволили йому відвідати шабаш, якщо він стане добрим чарівником. Привиденя весь рік робило лише добрі справи, а в кінці, на загальній Раді, чаклуни назвали його поганим чарівником за те, що він робив добрі, а не злі справи... Привиденя вирішило помститись їм і спалило всі мітли і чарівні книги, а весь світ звільнився від злої нечисті...

— Яке ваше враження від першої вистави? Чи все вдалося?

— Нам вдалося зробити те, що запланували. Звісно були свої нюанси стосовно гри наших акторів, але ми лише

починаємо, ми вчимося, попереду — багато праці!

— Хто автор сценарію, розкажіть детальніше про героїв та про акторів, які виконали ролі

— Я є автором постанов і її режисером. А задум про створення сюжету виник випадково, спонтанно якимось, і одного вечора на папір лягли рядки вистави... Результат — на сцені (сміється).

Серед героїв: Привиденя, Ворон, Чаклуни і відьми, Дракула, Перчинко, діти, Казкар, ярмарчани, привиди, розповідачі тощо. В ролях: Ольга Кіцнак, Діана Крутофіст, Тетяна Прокоп'юк, Антоніна Томей, Юлія Лопатинська, Ярослав Ясельський, Ірина Павлюк, Микола Кіцнак, Оксана Копчук, Вікторія Прокоп'юк, Мар'яна Павлюк і я.

— Які творчі плани на майбутнє, коли чекати на наступну виставу?

— В майбутньому плануємо трішки погастролювати районом і взятися за наступний спектакль. Мабуть, то буде наближеним до тематики Андріївських вечорниць, але не будемо забігати наперед.

Приклад для наслідування

бачила світ книга «Поборник праведного слова» про ветерана прикарпатської журналістики Петра Гавуку.

Упорядник книги ветеран-педагог, етнограф і автор багатьох книг Іван Мисюк у анотації до книги стверджує, що метою видання є справедливо і неупереджено висвітлити весь шлях Петра Дмитровича, який «свій журналістський шлях пройшов від рядового до генерала — від юнкора, позаштатного кореспондента до авторитетного, талановитого редактора».

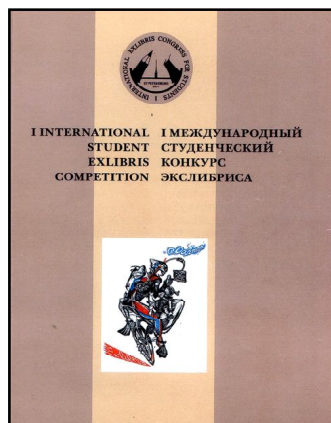
У Косівському видавництві «Писаний Камінь» по-

Здивували художній світ

В Санкт-Петербурзі недавно відбувся I Міжнародний студентський конкурс екслібрису. На нього надійшло більше тисячі робіт 249 авторів з одинадцяти країн світу, серед яких були молоді художники-графіки Росії, Турції, Китаю, Австрії, Білорусі та інших.

Україна була представлена дев'ятьма пошуковувачами нагород, 6 з яких є вихованцями Косівського інституту прикладного декоративного мистецтва Львівської Національної Академії Мистецтв.

Лауреатами конкурсу стали студенти Аліна Віліщук, Родіона Кісельова, Назар Музичук, Ярослав Палійчук, Мар'яна Рибак з групи 11-ГД, де викладачем є В. Соломченко, і Денис Ніколюк з групи 111-ГД (викладач А. Колтукова).

Роботи усіх учасників I Міжнародного студентського конкурсу екслібрису увійшли до спеціально виданого каталогу.

(Наш. кор.)

Громадські організації міста

„Едельвейс” дбає не лише про шовкову косицю

Громадська екологічна організація „Едельвейс” створена навесні 1996 року під впливом ідей і руху на захист довкілля на Прикарпатті та Буковині. Ініціаторами створення громадського формування були в основному викладачі та студенти Косівського коледжу прикладного та декоративного мистецтва ім. В. Касіяна (тепер Косівського інституту прикладного і декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв). Основною метою діяльності організації згідно статуту є формування екологічної культури і світогляду громадськості, її консолідація на охорону, збереження і відновлення природних багатств, вивчення і популяризація народних традицій Гуцульщини, бережного та господарського ставлення до довкілля.

Пріоритетним для членів організації є формування екологічної культури громадськості засобами мистецтва (виставки, конкурси, круглі столи), організації і проведення природоохоронних акцій (днів чистоти, посадки дерев, декоративне оформлення малих архітектурних форм у зонах відпочинку), популяризація екологічно чистих технологій і сировини.

У даний час «Едельвейс» є неурядовою, самостійною, громадською, неприбутковою організацією, яка функціонує для консолідації зусиль громадськості, науковців, викладачів, студентської та учнівської молоді з метою збереження та охорони довкілля, поліпшення стану використання природних ресурсів, популяризації мистецьких і культурних надбань Гуцульщини та співпраці з недержавними організаціями такого ж напрямку Карпатського регіону.

Організація перереєстрована в Косівському районному управлінні юстиції згідно з чинним законодавством 23 березня 2000 року і працює за такими напрямками як: екологічна і краєзнавча програма, програми «Жіноча ініціатива» і «Громадянське суспільство», дитяча і спортивна програми,

а також соціальна програма.

До активу ГЕО «Едельвейс» відносимо чимало корисних справ, більше 60 підготовлених та реалізованих проєктів та програм. Найцікавішими та значущими серед них були:

*Виставка творчих робіт членів організації на екологічну тематику, яка відбулась під час проведення міжнародної конференції лідерів ЕкоNGO країн Єврокарпатського регіону в м. Чернівцях (Сторожинець-Клинівка), 11-13 жовтня 1996 року.

*«Експедиція по відновленню водних джерел Карпат» — проєкт вивчення, дослідження, а також практичного вирішення проблем стану водних джерел Косівського регіону Карпат проведено з травня по серпень 1997 року підтриманий представництвом фонду ІСАР-Київ (рис.1 - фотоматеріали).

*Проєкт «Живі традиції Гуцульщини», який реалізовано у 1998-1999 роках. Метою проєкту було вивчення, дослідження, а також практичне декоративне рішення та благоустрій зон відпочинку на території Косівського району Івано-Франківської області, підтриманий Фондом розвитку Карпатського Євро регіону. Загалом проведені міроприємства і роботи на місцевості дозволили привернути увагу населення регіону, керівників і працівників ряду державних організацій і установ, місцевих органів влади до проблеми стану навколишнього середовища, збереження краси

Карпат і бережного відношення до довкілля.

*«Екологічна стежина», «Гірська веселка: екологічний ракурс» - проєкти, реалізовані в 2000-2001 рр., згідно яких проведено експедиційні роботи місцями розміщення лісних масивів, водних джерел і зон відпочинку з охорони живої природи та природних ландшафтів, запобігання забрудненню довкілля, екологічної пропаганди, підтриманий рядом держорганізацій і ІСАР-Єднання

*Участь в організації і проведенні Міжнародної науково-практичної конференції «Гуцульщина на початку XXI століття», основними напрямками роботи якої були: екологія і охорона здоров'я, проблеми освіти, краєзнавство, туризм і рекреація (26-28 вересня 2002 року), за підтримки Косівської райдержадміністрації.

*Ініціатива та реалізація спільно з органами місцевого самоврядування та АМР США Програми Місцевих екологічних планів дій (МЕП) в Україні на Косівщині; ідея і активна участь у створенні регіональної благодійної організації «Центр Громадських Ініціатив» — консолідуючого органу НГО регіону (2002-2004 рр.).

*Освітня програма «Зміцнення партнерства між школою та громадою в Україні» зробила свої перші кроки на Косівщині, і, підбиваючи підсумки, можна сміливо сказати, що ті позитивні результати, яких досягну-

то в цей період, свідчать, що тільки співпраця громади зі школою може зробити останню школою третього тисячоліття, потужним центром громадського життя.

Нами вже багато зроблено: проведено ряд тренінг-семинарів; взято участь у підготовці й проведенні науково-практичної районної конференції «Шляхи підвищення якості освіти», міжнародній науково-практичній конференції «Комп'ютерно-інформаційні і комунікаційні технології в навчальному процесі середньої та вищої школи», традиційному екологічному фестивалі «Гірська веселка» та ін.; підготовлено тренерів-консультантів за сприяння фонду «Крок за кроком» (м. Київ); участь в акції «Весняна екологічна толока-2003» (заснування дендропарку «Парк друзів» біля новобудови Старокосівської школи – див. фото 2), проведено очистку берегів річок і територій шкіл; надано фінансову підтримку учнівській та студентській молоді в проведенні та участі в спортивних, туристичних, танцювальних, оркестрових змаганнях, конкурсах, фестивалях, краєзнавчих експедиціях; проведено кампанію розповсюдження інформації про освітню програму: підготовлено спецвипуск часопису «Освітнянський вісник», матеріали до інформаційного бюлетеня «Довкілля Косівщини», районного часопису «Гуцульський край», обласного і районного телебачення; створено матеріально-технічну базу Консультаційно-освітнього центру в м. Косові.

Громадська екологічна організація «Едельвейс», зійшовши як паросток думки та творчого натхнення своїх засновників, впродовж своєї діяльності малими й великими проєктами напрацюваннями переросла в активного учасника громадського життя як місцевого, так і всеукраїнського масштабу. Заклавши основу регіональної благодійної організації «Центр громадських ініціатив», згуртовуючи біля себе людей посприяла вирішенню цілого ряду питань соціального-економічного розвитку територіальних громад та інноваційно-інвестиційної привабливості Косівщини.

Микола БЛИЗНЮК,
голова Громадської екологічної організації «Едельвейс»

Краса врятує світ

Мистецтво в'язання — це мова. Якщо володієш нею, можна прочитати чиюсь історію життя. Або — написати свою. Майстрині з салону «Вишуканість», перш ніж писати візерунки на замовлення, досконало оволоділи мовою традиційних гуцульських ремесел...

Вишукано та елегантно

Наприкінці 20-х рр. минулого століття вовняна сукня стає невід'ємною частиною гардеробу як української, так і європейської жінки. Трикотаж, який мав на західноукраїнських теренах назву «трикот» став популярним не тільки в містах, а й селах.

На Гуцульщині поряд з вовняними онучами (трикутні шматки червоного сукна, по краях прикрашені кольоровими волічковими нашивками і капчурами, зшитими із сукна) широко користувалися і плетеними панчолами, їх оздоблювали поперечними кольоровими узорами. Гуцульські жінки з вовни в'язали шкарпетки, рукавиці, безрукавки з характерним орнаментом. Використання народних мотивів у повсякденному побуті свідчить про вплив цього виду мистецтва на моду.

Зараз мистецтво в'язання переживає своє чергове відродження. Воно як ніколи актуальне. Сучасні модні тенденції увібрали в себе все різноманіття напрямків та стилів, народні традиції при цьому відіграють не останнє місце.

В'язані вироби спортивно-го та класичного стилю: блузи, джемperi, светри, кардигани, шапки, шалики, сукні та інші речі практичні, елегантні, доречні в будь-якій життєвій ситуації.

Сучасні технологічні можливості: нові комп'ютерні в'язальні та кетельні машини, різноманіття матеріалів, гладких та фактурних, дає можливість створювати надзвичайні та неповторні речі, інтерпретація в них народного мистецтва ще раз переконує нас у тому, що народне, національне мистецтво не може вмерти.

Питання набуває особливої актуальності тому, що в даний

час більшість жінок, особливо в сільській місцевості, є безробітними. За радянських часів у районі активно діяло художньо-виробниче об'єднання «Гуцульщина», до якого радо йшли на роботу випускники місцевого навчального закладу і яке приймало вироби численних місцевих виробників, що працювали у селах надомниками. З перебудовою економіки довелося перебудувати цілу систему, — власне, система зруйнувалася разом з художнім комбінатом. Майстри-приватники потягли свої вироби на Косівський базар (і далі по країні) і стали більше орієнтуватись на потреби ринку, а не на славнозвісну якість своїх товарів. Робота надомників у селах стала не вигідною, а у випускників інституту появилася проблема: де влаштуватися на роботу відповідно до рівня отриманих знань і при цьому задовольнити свої чималі фінансові запити.

Місцеві ентузіасти — жінки (більшість яких викладачі й студенти Косівського Інституту декоративно-прикладного мистецтва) спробували піти своїм шляхом: організували художню майстерню, де намагалися відтворити й «осучаснити» давні традиції в'язання. Згодом успішний експеримент переріс у салон «Вишуканість» у центрі Косова, а до трикотажного виробництва додалася і шиття одягу на замовлення, і вишивка, інші послуги — все на основі місцевих традицій, які стають дедалі популярнішими, а отже справа є економічно вигідною.

Поставити цей бізнес на ноги допомогли проекти Косівського центру громадських ініціатив.

Тамара МАЛЬКОВА,
Інформаційний центр
«Зелене досьє»

На світлинах:
демонстрація жіночих головних уборів від «Вишуканості»